

NOTAT

10. november 2010

J.nr. 2010-0003642

JAIC/SCH-AAN

Høringsnotat - Forslag til lov om ændring af lov om etablering af Dansk Center for International Studier og Menneskerettigheder og visse andre love

---

Af høringsberettigede organisationer mv. har følgende afgivet høringssvar:

Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, KL, Landsorganisationen i Danmark, FTF, Kristelig Fagbevægelse, Institut for Menneskerettigheder, Ligebehandlingsnævnet, Kvinderådet, Kvininfo, og Foreningen for Kønsforskning i Danmark.

Derudover har Dansk Magisterforening og Trans-Danmark - Landsforeningen for Transvestitter og Transseksuelle afgivet høringssvar.

Organisationernes bemærkninger til lovforslaget:

Generelt om lovforslaget

I flere høringssvar tilslutter man sig, at der med lovforslaget oprettes et uafhængigt organ. Dette gælder dog ikke for FA, der i høringssvaret forholder sig kritisk til nødvendigheden af oprettelse af et særligt organ.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at man ser frem til at løfte de meget vigtige opgaver, som følger af lovforslaget om at udvide instituttets kompetencer i forhold til diskrimination på grund af køn.

Kommentar:

Der er stort set tilslutning til, at det er nødvendigt, at et uafhængigt ligestillingsorgan varetager de opgaver på kønsområdet, som er nævnt i det omarbejdede ligebehandlingsdirektiv artikel 20 og den tilsvarende bestemmelse i artikel 12 i kønsligestillingsdirektivet..

Om økonomien

Flere høringssvar har bemærkninger til økonomien bag lovforslaget.

LO, FTF, Kvinderådet, Kvininfo, Foreningen for Kønsforskning og Dansk Magisterforening mener ikke, at der med et årligt beløb på 6 mio. kr. er afsat tilstrækkelige midler til indsatsen. LO, Foreningen for Kønsforskning og Dansk Magisterforening henviser bl.a. til, at beløbet ligger langt under, hvad man har afsat i de øvrige nordiske lande. Kvinderådet opfordrer til, at budgetrammen genovervejes og forhøjes, så den svarer til de opgaver, der skal varetages, samt til at Kvinderådets tilskud reguleres.

KL noterer sig, at lovforslaget ikke vil give administrative byrder for kommunerne.

FA undrer sig over, hvorfor det er nødvendigt at tilføre ligestillingsområdet 6 mio kr. FA spørger, om de institutioner, der hidtil efter regeringens opfattelse har varetaget den danske gennemførelse af ligestillingsdirektivet, bevarer deres bevillinger uændret.

Krifa bemærker, at Beskæftigelsesministeriet fortsat vil være afhængigt af, at de faglige organisationer medvirker til løsning af kønsdiskrimineringssager.

Institut for Menneskerettigheder understreger, at opgaven alene kan varetages indenfor de rammer og de begrænsninger, der følger af ressourcerne.

Kommentar:

Der er tale om en reel årlig forøgelse af den økonomiske indsats på ligestillingsområdet på 6 mio. kr. til gavn for det samlede ligestillingsarbejde.

Om arbejdsopgaverne

DA tilslutter sig, at Centrets kompetence udvides, således at det i fremtiden også varetager opgaven med at evaluere, overvåge og fremme ligestilling på arbejdsmarkedet på kønsområdet.

LO bemærker, at instituttets indsats alene synes at skulle afdække og dokumentere indsatsen samt at indrapportere, mens kompetencen til selv at rejse sager, kritisere indsatsen på nødvendige områder samt at fremkomme med initiativer til at fremme ligestillingsindsatsen ikke omtales. LO finder, at man i forarbejdernes beskrivelse af hensigten bør være langt mere direktivnær.

FTF bemærker bl.a., at organet ikke – med den beskrevne opgaveportefølje - bliver proaktive i forhold til et positivt arbejde med ligestilling, men derimod et organ for krænkede klagemuligheder. Ligebehandlingsnævnet har allerede haft kompetence til at behandle klager og bistå klagere. Det nye er forpligtelsen til af egen drift at foretage undersøgelser, at offentliggøre rapporter og fremsætte henstillinger. Disse opgaver er vigtige, og derfor er det utilstrækkeligt at henvise til "Instituttets årlige statusrapporter, som anført i lovforslagets bemærkninger. FTF finder, at der er brug for et uafhængigt organ, der kan analysere de strukturelle barrierer for ligestilling på arbejdsmarkedet og komme med forslag til løsninger, og disse opgaver bør det foreslåede organ have.

Krifa beklager, at diskriminationssager vedrørende hudfarve, religion, tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap, social oprindelse, national oprindelse samt fagligt tilhørsforhold ikke er omfattet af instituttets særlige bistand og sagsbehandling. Krifa opfordrer derfor Beskæftigelsesministeriet til at arbejde for, at samtlige beskyttede hensyn i diskriminationslovene undergives et ensartet beskyttelsesniveau. Krifa opfordrer endvidere Beskæftigelsesministeriet til at arbejde for, at diskrimination begrundet i fagligt tilhørsforhold sikres på lige fod med beskyttelsen af de øvrige diskriminationssager herunder politisk anskuelse.

Dansk Magisterforening mener, at der ideelt set bør oprettes et selvstændigt ligestillingsorgan, der vil skabe et progressivt udgangspunkt for en styrkelse af ligestillingsarbejdet i Danmark. Ved at vælge Institut for Menneskerettigheder kan DM frygte, at ligestilling som fagområde bliver klemt af instituttets mere etablerede fagområder, og at fokus bliver diskriminationen og den individuelle kvinde og mands rolle som offer for forskelsbehandling. Endvidere har DM kunnet konstatere, at mainstreamingsforpligtelsen i ligestillingslovens § 4 ikke altid overholdes, og at regeringens fortolkning af ligestillingsloven er meget uensartet i de forskellige ministerier, forpligtelsen fortolkes vidt forskelligt, og ofte overholdes loven ikke, derfor må instituttet oparbejde en ekspertise på kønsmainstreaming.

Kvinderådet finder, at en uafhængig ligestillingsinstitution skal fremme ligestilling på samfundsplan i samspil med andre aktører, der arbejder med ligestilling og lige rettigheder og frygter, at det uafhængige organ med det begrænsede budget primært kommer til at beskæftige sig med individuel diskrimination. Kvinderådet mener, at der er brug for et uafhængigt organ, der kan analysere de strukturelle barrierer for ligestilling på arbejdsmarkedet og komme med forslag til løsninger, og disse opgaver bør det foreslåede organ have.

Kommentar:

Lovteksten følger nøje direktivteksten, og det betyder, at Instituttet skal udføre de opgaver, der er angivet i direktiverne og ikke yderligere opgaver så som indsats i forhold til beskyttede kriterier, der ikke er nævnt i direktiverne. Da direktivteksten indeholder forpligtelser ud over bekæmpelse af individuel forskelsbehandling, vil Instituttet komme til at beskæftige sig med alle de opgaver, som er nævnt i direktivteksten.

Om Instituttets samarbejde med andre ligestillingsaktører

Kvinfo konstaterer, at regeringen har valgt en mindre ambitiøs model både hvad angår indhold og ressourcer for det fremtidige ligestillingsarbejde og har valgt at sætte fokus på ligestillingsarbejdet, der primært er individbaseret forskelsbehandling pga. køn. Kvinfo ville gerne selv have været en del af løsningen i forbindelse med oprettelsen af et uafhængigt ligestillingsorgan. Men Kvinfo konstaterer også med stor tilfredshed, at ansvaret for at fremme, overvåge og evaluere det ligestillingspolitiske arbejde nu entydigt er placeret hos en uafhængig instans- Instituttet - og at det er forudsat, at instituttet samarbejder med de eksisterende institutioner på området, herunder Kvinfo, og at man glæder sig til samarbejdet.

Kvinderådet er glad for, at samarbejdsforpligtelsen med andre aktører er skrevet ind i forslagets bemærkninger, og Rådet stiller sig gerne til rådighed i et fremtidigt samarbejde med det nye organ.

Foreningen for Kønsforskning i Danmark finder det væsentligt, at der også samarbejdes med vidensinstitutioner både nationalt og internationalt, hvis det uafhængige organ skal kunne levere de analyser, der nødvendigvis må til for at kunne komme med forslag til løsninger, der fremmer ligestilling mellem kvinder, mænd og transkønnede.

Kommentar:

I lovforslagets bemærkninger er det særligt fremhævet, at Institutet skal samarbejde med de øvrige ligestillingsaktører, og det er netop ud fra et ønske om, at den samlede ligestillingsindsats skal styrkes.

Om transkønnedes forhold

Trans-Danmark finder overordnet, at der er nogle forhold, hvor lovforslaget ikke er i overensstemmelse med EU-lovgivningen, med tilkendegivelser fra førende menneskerettighedsorganisationer og – eksperter eller følger nutidig lovgivning, som ses i andre lande. Trans-Danmark er yderst positiv overfor, at Institutet får en endnu større rolle at spille og er sikre på, at det vil medvirke til en øget forståelse for og accept af transkønnede og dermed forbedre forholdene for transkønnede personer. Ved kun at anvende ordet køn, sker der reelt en diskriminering af transkønnede og det foreslås, at tilføjelsen ” køn” ændres til personens køn, udtrykt køn eller kønsidentitet.

Kommentar:

Forskelsbehandling af transkønnede er også omfattet af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, og transkønnedes forhold vil derfor være omfattet af lovforslaget.

Bemærkninger til forslagets tekst

LO peger på, at det må bero på en fejl, at institutionen ikke foreslås indskrevet i ligelønsloven og Lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervs-tilknyttede sikringsordninger, som tillige implementerer dele af sammenskrivningsdirektivet.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet betragter Ligebehandlingsloven som hovedlov for kønsligestilling på arbejdsmarkedet, og derfor er det efter Beskæftigelsesministeriets opfattelse ikke nødvendigt at gentage bestemmelsen i ligelønsloven og i loven om erhvervstilknyttede pensionsordninger. Beskæftigelsesministeriet betragter endvidere kravet om et uafhængigt ligestillingsorgan som en horisontal bestemmelse, som gælder alle forhold om køn på arbejdsmarkedet herunder ligeløn og erhvervstilknyttede pensionsordninger. Ligelønsloven og Lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger er således speciallove i forhold til ligebehandlingsloven på dette punkt.

SALA finder, at brugen af ordet ”ofre” i lovtæksten ikke er en velvalgt formulering og peger på, at instituttet behandler en række sager, hvor brugen af ordet måske er mere relevant. SALA foreslår, at man i stedet kunne bruge formuleringen ”personer, der har været udsat for ...”.

Kommentar:

Ordet ofre anvendes allerede i den eksisterende lovtæst og i direktivteksterne, og derfor vil det være uhenstsmæssigt at ændre anvendelsen af ordet ofre til det foreslåede.

Kvinfo gør opmærksom på, at der anvendes forskellig ordlyd i beskrivelsen af Institut for Menneskerettigheds opgaveportefølge i de enkelte bestemmelser i lovforslaget. Kvinfo foreslår, at ordlyden i § 3 bliver gældende.

Kommentar:

Ordvalget følger de til grundliggende direktivtekster, der hver især gennemfører bestemmelser i ligebehandlingsloven og ligestillingsloven. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at ændre "uafhængige" til "uvildige" i § 2, som foreslået af Kvinfo.

Dansk Magisterforening mener, at det bør fremgå af lovforslaget, at Institutet, der også arbejder med kønsmainstreaming, tildeles en bemyndigelse til at fremsætte henstillinger, når mainstreamingsforpligtelsen tilsidesættes i regeringens arbejde.

Kommentar:

Lovforslaget gennemfører alene direktivteksternes bestemmelser om uafhængige ligestillingsorganer. Bestemmelse om kønsmainstreaming er allerede gennemført i ligestillingslovens § 4.